

SCOL'A ROMANA.

FÓIA PEDAGOGICA PENTRU INAINTAREA CAUSEI SCOLARE LA ROMANI.

Edata si redactata

cu concursulu Domniloru: **V. Gr. Borgovanu**, prof prep. in Gherl'a, **Dr. D. Barcianu**, prof. semin. in Sibiu, **T. Ceontea**, prof. prep. in Aradu, **Dr. A. Gram'a**, prof. de teol. in Blasiu. **I. Lazariciu**, prof prep. in Dev'a, **Gr. Pletosu**, prof. si catich. g. o. la gimn. din Naseudu, **Dr. P. Tanco**, directoru gimn. in Naseudu s. a. m. m.

de

Max. Popu,
prof. gimn. in Naseudu.

Vasile Petri,
prof. preparandialu em.

Apare in tóta Marti'a si costa pe 1 anu
4 fl., pe $\frac{1}{2}$ 2 fl. Prenumeratiunile sunt
a se adresá la redactiune in Naseudu
(Nassod, Transilvani'a).

Naseudu, 19-a Maiu 1881.

Pentru inserate se respunde de siru 5 cr.
si tax'a timbrului câte 30 cr de fie care
publicatiune. Scrisori nefrancate nu se
primescu, anonime nu se considera.

Ceva despre educatiune si educatori.

(Urmare).

2. Educatiunea materialistica. Principiulu acesteia este: „Omulu e destinat numai pentru acestu pamentu“. Cu alte cuvinte va se dica, cà omulu se destinge de animale numai prin aceea, cà are unele insusiri mai superiori, cum e ratiunea si graiulu. Consecuenti'a de aici este, cà elu trebuie a se desvoltá si perfectená numai cu scopu, cá se póta mai bine folosi bunatatile pamentesci. A dou'a consecuentia este, cà educatiunea trebuie se aiba de scopu a face din fia-care pruncu omu catu mai practic, catu se se póta inverí in lume.

Déca ar' stá acestu principiu, atunci viéti'a omului ar' cautá se degenereze naturalmente in egoismulu celu mai spurcatu. Prin acést'a sar' nemicí tóte acele institutiuni cari sustienu societatea precum casatori'a etc.

Acést'a teoria cu principale sale o aflamu inbracata si in altu vestmentu cunoscutu sub numirea de humanismu Humanistii inepu cu demnitatea omului. Principiulu loru este: fia-care omu este cetatianu in lume, cu drepturi asemenea. De aici urméza, cà prunculu trebuie se fia educatu astfeliu, catu se aiba consciintia de demnitatea s'a de omu si de drepturile cei competu cá concetatianu. Acést'a inca nu-i alta decatu o

masca sub care se ascunde cele mai marsiave intentiuni. Urmarile inse sunt precatu de triste, pre atatu de periculóse. Sub acést'a manta se ascunde comunismulu si nihilismulu.

b) *Dupa judecat'a falsa despre natur'a pruncului.*

1. Educatiunea despotica. Principiulu: „Omulu e dela natura de totu reu.“ Statorindu acestu principiu s'a facutu urmatori'a conclusiune: Déca omulu e reu dela natura, nu are lipsa de educatiune. Totulu ce se pote face cu pruncii se reduce la o simpla dresura. Mijloculu principalu aici e pedéps'a.

Prejudetia, restringeri spirituali si usiurinti'a aparenta de ase executá acést'a teoria sunt originea despotismului atatu in familia, catu si in famili'a cea mare, in statu. Cari sunt urmarile despotismului in statu, in scóla, in familia sunt prea cunoscute.

2. Educatiunea pietistica Principiulu este acelasi, cá si a celei despotice, diferescu inse in deduceri. Pietistii conchidu: Vointi'a omenésca e absolutu necapace de a cooperá cu grati'a divina, pentru aceea totu trebuie se vina din afara, pentruca inlauntrulu omului e totu reu. Aratandu in tóta diua aplecarea omului spre precatu trebuie se se aduca anim'a omenésca la pietate si caire, ér' vointi'a prin disciplina la supunere neconditionata, cá astfeliu candu va veni grati'a divina se fia anim'a destulu de infrânta

spre a-o primí. Atunci grati'a operéza totulu, omulu nemicu."

Acést'a teoria la aparentia se vede a fi catu se pote de buna, càci cine va cutezá a negá necesitatea pietatiei? Inse intre pietate si pietate e mare deosebire. Alt'a e pietatea adeverata si alt'a pietatea pietistiloru. Sunt ómeni facia de cari se pote aplicá teori'a pietistiloru cu succesu bunu. Acesti'a au atari insusiri psihologice. Inse acestia sunt numai esceptiuni.

In generalu aplicata acést'a teoria produce efectu chiar contrariu. E cunoscutu proverbiulu: „Omnium nimium vertitur in vitium“ si nicairi nu se póte aplicá asia bine cá la educatiune. Esperintia de tóte dilele ne arata, cà cu catu trece educatiunea preste marginile sale, cu atat'a se ajunge mai puçinu scopulu si se produce efectu mai contrariu. Asia de es. vedemu la tinerii crescuti in institute. Cu catu a fostu mai rigoroasa disciplin'a unui institutu, cu atat'a e mai mare numerulu eleviloru, ce cadura dupa ce au esitu in viét'a practica. Astfeliu este si cu pietatea. Cu catu se astringe cineva mai preste mesura la pietate si nu se dà campu liberu barem incatu-va si vointiei libere, cu atat'a se producu mai multi impii, cu catu se astringe cineva mai tare se fia religiosu, cu atat'a se face mai nereligiosu. Amu dorí sene spuna ori care pedagogu, cà óre ce semtiu religiosu si ce pietate 'si va castigá unu pruncu de 12 ani imbracatu precatu se póte de usioru, bá de multe ori flamendu, fiindu astrinsu se asculte st. liturgia la unu frigu atatu de mare catu inghiacia vinulu in potiru? Si acést'a amu vediat'o nu odata, ci fórte de multe ori.

3. Educatiunea filantropica. Principiulu: „Omulu e dela natura destulu de bunu.“ Representantii acestui principiu sunt Rousseau in Franci'a si dupa elu Basedow in Germani'a.

Pre bas'a acestui principiu educatiunea e superflua. Déca omulu dela natur'a s'a e bunu, atunci educatoriulu nu are nemicu de indreptatu. Si asia pretende Rousseau, cá prunculu se fia lasatu se se desvolte de sine, ér' activitatea educatoriului se se reduca numai la departarea reului din afara ce póte influentiá asupra pruncului.

Urmarile acestei teorii s'au si vediatu indata. Precatu a fostu de mare renumele lui Rous-

seau, ce si la castigatu cu teoriile sale pedagogice, pre atatu au fostu de triste urmarile. Poff'a de domnia, desfrenulu si ireligiositatea au fostu urmarile imediate, cari s'au aratatu mai evidentu in revolutiunea francesca.

Adeptii principiului filantropicu, cu matorulu loru cu totu, sustienendu cà omulu e dela natura bunu au negatu firesce peccatulu originalu, inse a venitu in contradiceri cu sine insusi. Din praxa s'a aratatu, cà principiulu e nerealisaveru fiindu-cà nu se póte esecutá consecuentu. Pentru-cà se nu fia siliti a se abate dela principiu si a concede esistenti'a peccatului originalu, au propagatu teori'a loru sub diverse forme.

Unii au luat de basa intarirea fisica a corpului si au conchisu: déca se va portá grigie, cá corpulu se se desvolte bine fisice, atunci celalalte urméza de sine, pentru-ca intarindu-se corpulu se intaresce si placerea spre ori ce incordare spirituala si cu acést'a si puterea morala. De aici s'a pusu celu mai mare pondu pre gimnastica, cá mijloculu celu mai securu pentru ajungerea scopului. Esperinti'a inse documentéza altu ceva. Avendu in vedere numai trupulu si negligendu-se sufletulu, acést'a póte se iee atari directiuni gresite, catu se nu se póta repará nici odata. Afara de aceea totu esperinti'a documentéza, cà de multe ori in unu trupu slabu, bá chiar defectuosu este ascunsu celu mai mare spirita.

Altii cu deosebire, cari tienu mai strinsu la principale filosofului-pedagogu, pretendu cá se se lase pruncului voia libera, pentruca numai astfeliu i-se intaresce caracterulu. Ce e omulu fara libertate, si cum póte fi liberu, déca nu se lasa a fi? Numai in libertate póte fi moralu si in genere se póte cultivá. Vointia propria e unu ce bunu, concessiunea facia de voia straina e unu reu. Ce urméza de aici? Se deschide faradelegiloru o pórtá larga, bá se perfectionéza vitiulu, imbracandu-lu in mant'a tariei de caracteru.

Sunt apoi éra unii, cari pretindu cultur'a ratiunei inainte de tóte. Acestia sunt asia numitii luminatori si se impartu in doue taberi. Cei de antai pretindu luminarea si desteptarea min-tiei fara considerare déca prunculu invétia ceva pentru unu scopu anumitu, pentru o cariera órecare; cei de a doilea ceru eschisivu cunoscientie

reali pentru viéti'a practica. Resultatulu celoru de antai este, cà producu ómeni superbi inchi-puiti, din cari de multe ori se facu cei mai mari criminalisti. Realistii aluneca in alta gresiéla. Ei de regula trecu preste indigintiele si preste poterile prunciloru. De aici urméza cà discipulii loru sciú multe, dar' nu multu, devinu ómeni superficiali prin ce in locu de sciintia se inaintéze chiar ignorantia.

In urma se afla dintre filantropi o clase, cari punu pondulu principalu pre cultur'a inimei. Acestia dintre filantropi sunt cei mai aprópe de educatiunea adevérata. Omulu fara cultura de anima nu póte nici candu corespunde chiamarei sale. Unde lipsesce acést'a intra reutatea fia ori cum botezata, cá ur'a, invidi'a, antipathi'a si fia ascunsa sub ori ce manta de principiu, de con-secuentia etc.

Si acést'a inca 'si are partea slaba. Déca e unilateralá atunci duce la pietismu, afectare séu chiar la astutia si insielatiune.

4. Educatiunea absoluta. Principiulu acestea este: „Omulu dela natura e tabula rasa“ a-deca in elu nu se afla nici bine nici reu, ci tóte i-se imprima prin lumea din afara. De aici deducerea cà educatoriulu póte face din pruncu ce voiesce numai se nimerésca dispusetiunile de lipsa. Totulu depinde dela impresiunile prime, dela impregiurimea, in care se afla prunculu si dela iscusinti'a educatoriului. Aplicandu se acestu principiu s'ar obtiené rezultate chiar contrarie.

c) Dupa mijlócele educatiunei.

Cu privire la mijlócele educatiunei se póte destinge:

I. Educatiunea violenta. Principiulu: „Mijlócele violente sunt cele mai bune, pentrucá ducú mai antaiu si mai securu la scopu.“ Prin acestea voiesce educatoriulu a-si castigá autoritate, care ar' trebú se si-o castige prin iubire si stima. Elu devine in modulu acest'a mai multu cá unu dresatoru decatu educatoriú.

Nu se póte negá cà s'a abusatu multu de acesteá mijlóce, bá s'au facutu chiar tiranii, lucruri inconveniente cu chiamarea educatoriului, inse chiar asia nu se póte de alta parte aprobá libertatea prea mare. Cu atatu mai puçinu se póte aprobá pofta condemnabila de a-si castigá

popularitate la prunci prin aceea pre cont'a studiuului si a disciplinei. Medium tenere beati.

2. Educatiunea delicata. Principiulu: „Nu-mai acele mijlóce sunt bune, cari convinu cu dórintiele si opiniunile pruncului.“

Acestu modu de educatiune se afla in familiile inalte si de multe ori si la familii de josu mai alesu unde sunt prunci puçini. Déca voru cautá la urmari, voru afla cà acést'a e fórte periculósa. Inplinindu voi'a pruncului intru tóte se descépta in dinsulu cele mai periculóse pasiuni, cari 'lu consuma si omóra de timpuriu.

3. Educatiunea ascetica falsa. Principiulu: „Uniculu mijlocu este dedarea la o pietate si abtinerere estraordinaria fara privire la aplicarea, etatea si chiamarea pruncului.“

Nu este indoiéla cumca pruncii trebuie se fie crescuti in pietate si cumca trebuie se fie dedati a se scí retiené dela unele lucruri, fie a-cele si iertate in sine. Nemicu inse este mai reu decatu pietatea nenaturala, ascet'a falsa. Din pruncii crescuti astfelu se nascu séu nescé fantasti, séu nescé farisei, cari la vedere faciarescu o pietate si abnegare de sine estraordinaria, precandu in ascunsu sunt cei mai pecatosi, bá de multe ori chiar ateisti.

4. Educatiunea tehnica. Principiulu: „Mijloculu principalu este a nu lasá pre elevu nici odata si in nemica de sine insusi, ci neintreruptu se se reguleze si indrepte.“

Aici éra se póte aplicá proverbinlu „omne nimium vertitur in vitium,“ ce e preste mesura nu e sanetosu. Cu catu cineva vrea se faca prea multu, cu atat'a face mai puçinu. Originea acestei metode de crescere e varia. La unii vine din aplicarea propria de a jucá pre domnulu facia de baiati, la altii din vanitatea de asi aratá iscusinti'a pedagogica. Resultatulu este, cà se crescu nescé unelte vile séu se facu nesemtitori facia de ori ce influintia educativa.

Am specificatu pana aici pre scurtu dupa Ohler teoriile false despre educatiune. In cele urmatórie vomu tractá mai prelargu despre educatori, decumva va mai aparé acést'a foia, ceea ce dupa pucinulu sprijinu de care neamu bucuratu in tóta privintia abia potemu crede.

Ceva despre gimnastica.

(Urmare.)

VII.

Rotatiunea antebraciilor înainte si in susu.

a) *Rotatiunea antebraciilor înainte.*

Drepti. — Braşele pe jumătate indoite înainte, palmele înlauntru, man'a stanga pusă peste man'a drépta, degetele unite.

In actiune. — Man'a stanga descrie unu arcu in giurulu manei drepte, care se afla in repausu, si pe urma se întórce la punctulu de plecarea, pentru a continuá dupa voia invetiatiunii acést'a misicarea repede si rotátore, ce e secundata de alta misicarea analóga a antebraciilor.

NB. Acést'a rotatiune póte avé locu in trei moduri diverse:

a) Mana stanga descrie una séu mai multe rotatiuni in giurulu manei drepte ce sta in repausu;

b) Man'a drépta face acelasi lucru in giurulu manei stange;

c) Ambele mani se rotescu in acelasi timp, una in sensu opusu celei-lalte.

Fačia cu directiunea, se dice rotatiunea inlauntru candu manile se rotescu de josu in susu si au directiunea catra peptu, si se dice rotatiune in afara aceea ce are locu in sensu inversu, adeca din susu in josu.

Misicarea e placuta, déca este repede si are cadentia uniforma.

Póte merge incetu si apoi a merge gradatu crescandu in iutiéla. — Acést'a le place multu copileloru si copiiloru.

b) *Rotatiunea antebraciilor in susu.*

Drepti. — Braşele pe jumătate indoite d'asupra capului, manile întinse, stang'a peste cea drépta.

In actiune. — Mantienu coturile ridicate in susu si ficse, manile se rotescu dupa cum s'a disu mai susu.

Aci rotatiunea se póte face dinainte inapoi séu dinapoi înainte, dupa directiunea ce ia misicarea rotátore.

c) *Combinatiuni.* — Esemplu: Diece rotatiuni de antebrăşie înainte apoi alte diece in susu; si apoi da capo.

Intre o directiune a misicării si alta direc-

tiune potu avé locu doue séu trei batai usiurele de mana in mana, pentru o mai mare bucturie si varietate de exercitiu.

VIII.

Ridicarea braciilor in susu, in diferite moduri, plecandu dela positiunea braciilor înainte. — Combinatiuni cu exercitiile numeriloru IV, V si VI.

a) *Ridicarea simultanee a braciilor in susu.*

— 2 timpi:

Drepti. — Braşele întinse in positiune înainte, palmele înlauntru.

Unu. — Ridicati braşele in susu mantienendu-le întinse si paralele cu palmele înlauntru, degetele unite.

Doi. — Reintórceti-le pe aceiasi cale dela care au plecatu.

Exercitiulu se póte face in modurile: partialu, simultaneu, succesivu si alternativu. — (Se se védia prin analogie V, a).

b) *Combinatiunile ridicării cu exercitiile de capu.*

— Esemple:

1. Ridicarea in susu numai a braşii stangu, in 10 timpi; — apoi ridicarea partiala a braşii dreptu, in alti 10 timpi; — in fine întórcerea alternativa a capului in 10 timpi (Drepti — In actiune).

2. Ridicarea alternativa a braşii si întórcerea alternativa a capului.

c) *Combinatiunea ridicării cu positiunea braciilor.*

— Esemple:

1. Positiunea başii oblicu in susu si manile pe banca, pentru 4 timpi, plecandu dela oblicu in susu; — apoi 4 timpi de ridicare simultanee a braşii in susu, si da capo — pentru recapitulare de optu timpi.

2. Positiunea succesiva a braşii in susu si manile pe banca, pentru patru timpi, plecandu din susu; — apoi ridicarea succesiva a braşii in susu in patru timpi si da capo, — pentru recapitulare de 8 timpi fie-care.

d) *Combinatiunile ridicării cu întinderea braciilor.*

— Esemple:

1. Intinderea succesiva séu simultanee a braşii înainte, in 8 timpi apoi ridicarea simultanee séu succesiva a braşii in susu, 8 timpi. Si da capo.

NB. Fiindu braşele înainte, cá in positiunea dela care a plecatu, primul timpu pentru

intindere va constá in a veni la braçiele in-covoiate.

Acést'a combinatiune se póte esecutá in 4 séu mai multe maniere diverse.

2. Intinderea braçiului stangu in susu, in 10 timpi; — si succesivu ridicarea braçiului dreptu, in alti 10 timpi. — Apoi da capo, séu inversulu exercitiului.

3. Intinderea braçiului dreptu inainte si in acelasi timpu ridicarea braçiului stangu in susu — in timpi hotariti.

IX.

Positiunile si exercitiile maniloru si ale degeteloru.

Cu manile: positiuni, intórse, indoite, rotatiuni.

Cu degetele: flesiune si estensiune.

a) *Positiunile maniloru.* — Intinse, cu palma in susu si in josu, inlauntru, inafara, inainte, indereptu.

1. Manile intinse cu palm'a intórse in susu séu in josu. — Candu braciele sunt in positiune inainte, palmele potu fi intórse ori spre pamentu ori spre ceriu.

2. Palmele inlauntru, séu inafara. — Candu braciele sunt totu inainte, manile mai potu fi inlauntru candu palmele sunt intórse una catra alta; — si afara candu palmele sunt intórse spre afara ér' dosulu loru inlauntru.

3. Palmele inainte séu indereptu. — Fiindu braciele in susu (séu in flancu, déca elevii sunt intorsi unulu catra altulu), palmele inainte sunt intórse in directiunea privirei; — palmele indereptu sunt in sensu opusu, si atunci numai dosulu manei este inainte.

b) *Intórcerea maniloru.* — Intinse cu palma in susu si in josu, afara-inlauntru, inainte-indereptu.

1. Intórcerea maniloru cu palm'a in susu si in josu. — Braciele in positiune inainte séu flancu, manile in directiune normala:

Unu. — Intórceti palm'a manei spre pamentu.

Doie. — Intórceti palm'a manei in susu.

2. Intórcerea maniloru in positiune afara-inlauntru. — Braciele in positiune inainte séu in susu:

Unu. — Intórceti palm'a maniloru afara, dosulu inlauntru.

Doi. — Intórceti palm'a maniloru inlauntru, adeca facia in facia.

3. Intórcerea maniloru inlauntru. — Braciele inainte:

Unu. — Manile intinse, degetulu celu mare afara.

Doi. — Manile inlauntru, degetulu celu mare in josu.

4. Intórcerea maniloru inainte-indereptu. — Braciele in susu séu in flancu:

Unu. — Intórceti palmele inainte, in directiunea privirei.

Doi. — Palmele indereptu, si dosulu manei inainte.

5. Intórcerea maniloru intinse indereptu. — Braciele in flancu:

Unu. Manile intinse, degetulu celu mare indereptu.

Doi. Palmele indereptu, degetulu celu mare in josu.

c) *Incovoierea maniloru.* — In josu in susu, inlauntru in afara.

1. Incovoierea maniloru in josu in susu. — Braciele in positiune inainte séu in flancu, manile intinse:

Unu. — Inclinati iute manile in josu: braciele ficse.

Doi. — Ridicati iute manile in susu, formandu cu antebraciulu, care nu se misica, unu unghiu dreptu.

2. Curbarea séu indoirea maniloru inlauntru-afara. — Braciele cá mai susu.

Unu. — Intórceti repede manile indereptu, parcurandu unu planu cam orisontalu.

Doi. — Intórceti manile afara, degetele unite.

d) *Rotatiunea maniloru.* Inlauntru, in afara.

1. Rotatiunea maniloru inlauntru. — Braciele inainte séu in flancu, ficse.

Manile se rotescu, descriindu unu conu, alu carui verfu e in articulatiunea manei, si trecu succesivu prin cele patru directiuni ale curbarei maniloru: inlauntru, in josu, afara in susu.

Exercitiulu s'ar' puté descompune in patru séu in doi timpi.

2. Rotatiunea manilor in afara. — Braciele cá mai susu.

Manile trecu prin pozitiiunile: afara, in josu, inlauntru, in susu.

e) *Flesiunea si estensiunea degeteloru.* — Braciele inainte, in susu, flancu:

Unu. — Inchideti man'a in forma de pumnu, cu degetulu celu mare preste celu aratatoriu.

Doi. — Intindeti cu iutiéla degetele, unite séu desunite.

f) *Combinatiuni de exercitii ale maneloru si degeteloru intre ele.* Esemple:

1. Intórcerea manilor intinse afara, in diece timpi, cu braciele inainte; — apoi purtandu braciele in susu, intórcerea manilor inainte indereptu in alti 10 timpi si da capo.

2. Curbarea manilor in josu in susu in 12 timpi; apoi flesiunea si estensiunea degeteloru in alti 12 timpi. — Braciele potu fi ori inainte ori in susu, alternandu-se, séu inca unu braciú in susu si altulu inainte.

Dealtmintrelea, pre candu cu o mana se face curbarea, cu alta s'ar' puté face exercitiulu degeteloru.

Combinatiune de exercitii de mani si de degete cu altele.

Esemple:

1. Positiunea manilor intinse inclinate, cu braciele inainte in 8 timpi, apoi in 4 batai de mana cu mana séu pe banca. — Da capo pentru recapitulare.

2. Intórcerea manilor afara inlauntru, cu braciele in susu, in 10 timpi, apoi positiunea maneloru pe banca si in susu, séu inainte in alti 10 timpi. — In fine curbarea capulu inainte, mentienendu braciele in susu.

3. Curbarea manilor inlauntru in afara in 8 timpi, cu braciele inainte; apoi 8 timpi de ridicare a braciелoru in susu, urmate de 8 timpi de flesiune si estensiune a degeteloru.

4. Rotatiunea antebraciелoru, pe jumetate incovoiate in susu, in 10 timpi; apoi 10 timpi de impingerea simultanee a braciелoru, plecandu dela positiunea din susu, urmate de trei batai usiurele de mani in susu. Reincepeti cu rotatiunea antebraciелoru.

NB. — Exercitiile de mani si de degete au o mare importantia pentru clasele elementare inferióre. Ele potu fi simple si usiurele, si inca

complicate si grele, dupa cum se vede din esemplele ce precedu.

Trebue se notamu, ca pentru a face cá aceste variate combinatiuni se corespunda mai multu scopului doritu trebue se se predeie gradatu si adaptatu totu-déun'a la capacitatea eleviloru.

E de prisosu se mai spunu, ca trebue se se evite cu ingrijire totu ce ar' puté aduce vatemare eleviloru, fie dintr'o rea aplicatiune séu din ori ce alte circumstantie.

X.

In picióre. — Antaiu. — Salutulu.

a) *In picióre.* — Fiindu asiediati cu manile pe banca, scolarii se ridica in picióre fara a face vre-unu sgomotu: calcâiele alaturate, degetele in catu-va departate; tóta talp'a piciorului asediata orisontalu pe scandurile pardoselei. Corpulu dreptu, capulu in susu, privirea dirigiata dreptu inainte, manile pe banca.

b) *Antaiu.* — E positiunea in picióre, cu singura diferentia ca braçiele sunt naturalminte intinse in josu, palmele intórse spre pantaloni, degetele alaturate.

c) *Salutulu.* — Fie-care exercitiu gimnasticu, ori catu de scurtu ar' fi, este bine cá se se incepa si se se termine cu unu salutulu:

Fiindu in picióre in positiunea Antaiu, elevii saluta purtandu man'a drépta séu si stanga, (déca li-se cere), cu degetele unite, spre timple, cotulu ridicatu la inaltimea umerului; si apoi se întoreu la positiunea antaiu la comand'a invetiatoriului.

Fetele saluta ducandu man'a drépta (séu si stanga) la peptu si inclinandu usiurelu corpulu. Salutandu intórcé privirea catra persón'a pe care o saluta.

d) *Combinatiuni.* — Inca si cele trei positiuni simple cari precedu se potu combiná intre ele pentru a face unu exercitiu prin sculare si siedere. Esemple:

1-*iu.* Se ridica si siedu, in doi timpi, conservandu manile pe banca.

2 *lea.* Se ridica si siedu, in trei timpi, purtandu braciele in positiunea Antaiu. Unu, se ridica, mantienendu manile pe banca Doi, in positiunea Antaiu. — Trei, manile pe banca si se asiédia in banca. — Apoi dá capo spre recapitulare.

XI.

Repetitiunea exercitiilor dela I pana la X cu batai din mani si banci.

1-in. Positiunea in secunda si in prima, pentru unu numeru de timpi datu, apoi doue batai de mani, si da capo. — Se póte face simultan, séu succesivu séu alternativu prin linii, prin file pare si impare, etc.

2-lea. Numeratiune, prin sculare si siedere. — Elevii fiindu asiedati, se numera prin file; de aceea toti cati compunu antai'a fila se scóla in picióre dicendu: 1-a fila; apoi facu totu asia si cei din a dou'a fila; apoi cei din a treia fila si asia mai departe.

3-lea. Bataia din palme si ridicarea brazieloru in susu. — Fiindu patru elevi de fie-care banca, intorcu bustulu facia in facia, doi cate doi, si cu braciile pe jumetate indoite, fia-care bate de doue ori cu palmele in acelea ale colegului seu ce sta in faci'a lui; — apoi se intorcu inainte cu braciile indoite si se misica in susu pe 10 timpi; — pe urma din nou se intórce facia in facia pentru a esecutá alte doue batai, etc.

4-lea. Aplicarea alternativa a capului inainte si indereptu, cu positiunea maniloru pe banca, pe candu se apléca capulu inainte, si cu positiunea brazieloru indereptu pe candu capulu se apléca indereptu; — séu vice-versa. — Esercitiulu se face prin timpi nehotariti séu hotariti.

5-lea. Positiunea succesiva a brazieloru indereptu cu intórcerea succesiva a capului, la stang'a si la drépt'a.

6-lea. Impingerea braciului stangu in susu si a braciului dreptu inainte (séu vice-versa), pentru timpi hotariti, dupa voia monitorului.

Se póte ficsá ca o mana se fie in forma de pumnu si alta cu degetele intinse si unite, séu deschise.

7-lea. Rotatiunea antebraciiloru inainte: pentru 10 timpi inlauntra, si succesivu pentru alti 10 timpi afara. — Apoi acelasi exercitiu in susu, interpunendu cele doue directiuni cu doue séu mai multe batai de palme. — Si da capo spre recapitulare.

8-lea. Inaltiarea si positiunea par-

tiala a brazieloru in susu: 12 timpi de ridicare a braciului stangu in susu: apoi alti 12 timpi pentru braciulu dreptu. Pre candu se intinde unu braci u numai, celalaltu remane ficsu in susu. — Succesivu positiunea braciului stangu in susu, si a braciului dreptu indereptu, plecandu dela manile pe banca, si acést'a pentru alti 12 timpi.

Intre intinderea maniloru si positiunea loru, doue batai din palme pe banca.

9-lea. Intórcerea maniloru intinse si inclinate, flesiunea degeteloru, si intórcerea succesiva a bustului:

Unu. — Fiindu in picióre la frontu, intórceti bustulu la stang'a si purtati braciile in flancu; apoi pentru 10 timpi intórceti manile candu intinse, candu inclinate, cu o cadentia óre-care.

Doi. — Intórceti bustulu in frontu si purtati braciile in susu; apoi pentru alti 10 timpi esecutati flesiunea si estensiunea degeteloru.

Trei. — Intórceti bustulu la drépt'a, purtandu braciile in flancu, si esecutati intórcerea, cá la Unu.

Patru. — Frontu, cá la Doi. — Acelasi exercitiu pentru recapitulare.

10. Prin numere pare si impare, intinderea alternativa a brazieloru inainte si in susu. — Pe candu tóte numerile pare fiindu in picióre, facu intinderea alternativa a brazieloru in susu, pentru 10 timpi, — numerile impare, fiindu asiediate in banci, esecuta in 10 timpi intinderea alternativa inainte. — Apoi succedu doue batai de palme, si in acelasi timpu candu numerile doue esecuta, numerile unu se ridica in picióre, pentru a reincepe exercitiulu in sensu inversu.

NB. Acést'a combinatiune, ce este interesanta pentru copii si de bunu efectu, fiindu puçinu cam complicata, trebue mai antaiu se fie esplicata si esecutata descomponendu'o in partile séu elementele sale primare, cum s'a disu deja si alta data, cu privire la etatea eleviloru.

Esercitii cu scolarii asiedati in banca.

XIII.

Ecuilibru pe ante-picióre: alaturate, stang'a, drépt'a. — Combinatiuni cu positiunile si esercitiile brazieloru.

a) Ecuilibrulu pe antepiciórele alaturate, fiindu in picióre frontu.

Drepti. — Manile pe banca, picioarele unite in contactu orizontalu pe scandur'a pardoselei.

Unu. — Ridicati-ve susu pe ante-picioare, mantienendu degetele pe banca.

Doi. — Siedeti josu, talp'a picioareloru pe scandur'a pardoselei usiurelu.

b) Ecuilibrulu pe ante-piciorulu stangu: (pe celu dreptu, in modu analogu).

Drepti. — Manile pe banca si gamb'a drépta ridicata si intinsa in pozitiune inainte.

Unu. — Ridicati-ve in susu pe ante-piciorulu stangu, mantienendu gamb'a drépta intinsa in pozitiune inainte si degetele pe banca.

Doi. — Picioarele alaturate pe scandur'a pardoselei in modu orizontalu.

c) Combinatiuni cu pozitiunile si exercitiile bracioloru:

1. Ecuilibrulu pe ante-picioare cu pozitiunea simultanee a bracioloru inainte: — **Drepti,** picioarele alaturate, manile pe banca.

Unu. — Ridicati-ve pe ante-picioare si purtati braciile inainte.

Doi. — Talp'a picioareloru pe pardoséla si manile pe banca.

— Acelasi exercitiu pentru timpi determinati, prin file, prin linii etc., simultaneu, succesivu séu alternativu.

2. Acelasi lucru, substituindu acestei pozitiuni intinderea bracioloru inainte in modu simultaneu si alternativu.

3. Ecuilibrulu succesivulu pe ante-picioare, si in acelasi timp inaltarea succesiva a bracioloru in susu (2 timpi).

4. Ecuilibrulu pe ante-picioare si întorcerea maniloru intinse afara.

NB. Exercitiile ecuilibrului sunt foarte folositoare pentru a dá putere si elasticitate arcului piciorului; e bine dar a face se se execute catu de desu. — Se bage de séma inse invetiatoriulu la dóue lucruri foarte esentiale: ca picioarele se se sprijine perfectamente pe scandur'a orizontala a pardoselei, pentru a evita celu mai micu pericolu, in ridicare spre a nu alunecá picioarele, si ca in punerea talpii picioareloru pe scandura, in alu 2-lea timpu, se se evite ori ce lovitura ori sgomotu. Batai'a tare a talpiloru pe pamentu séu scandura pe langa ridicarea de prafu in clasa, ar' fi si vatamatóre creriloru copiiloru.

XIV.

Positiunea bracioloru indereptu. — Combinatiuni cu pozitiunile indicate in numerulu V.

a) Positiunea bracioloru indereptu, in modu simultaneu:

Unu. — Braciile intinse si paralele indereptu, bustulu in susu, palmele indereptu, degetele unite.

Doi. — Braciile in pozitiunea antaia, adeca manile pe baca.

NB. Positiunea indereptu se póte esecutá in modu simultaneu, cá mai susu, séu in modu: partialu, succesivulu si alternativu. — Vedi, pentru analogia, numerulu V.

s) Combinatiunile pozitiunei indereptu cu altele:

1. Positiunea bracioloru inainte si indereptu, plecandu dela braciile indoite — 4 timpi.

Unu, braciile inainte. — **Doi,** braciile indoite. — **Trei,** braciile indereptu. — **Patru,** braciile indoite.

2. Positiunea bracioloru: in secund'a, oblicu-inainte, in susu, in secund'a si indereptu succesivulu. (Unu timpu pentru fie-care directiune, la comand'a invetiatoriului).

3. Positiunea partiala, succesiva a bracioloru in susu si indereptu, plecandu dela manile pe banca, 8 timpi:

Unu, braciulu stangu in susu. — **Doi,** man'a stanga pe banca. — **Trei,** braciulu stangu indereptu. — **Patru,** man'a stanga pe banca. — **Cinci,** siese, siepte, optu: acelasi exercitiu cu braciulu dreptu.

XV.

Exercitii cu bustulu in modu partialu, succesivulu si alternativu.

Combinatiuni cu pozitiunile si exercitiile bracioloru.

NB. Exercitiile bustului avendu multa analogia cu acelea ale capului, se se véda numerulu IV.

a) Intórcerea bustului la stang'a (séu la drépt'a).

Exercitiu partialu in 2 timpi:

Unu, — întórceti cu utiéla bustulu la stang'a, mantienendu picioarele ficse.

Doi, in pozitiunea frontului.

Acelasi exercitiu pentru unu numeru determinatu de timpi, séu dupa vói'a invetiatoriului care va aretá si cadentia.

— Acelasi exercitiu in modu succesiv, adeca: la stang'a, la drépt'a, frontu — in 4 timpi.

— Acelasi exercitiu in modu alternativu, adeca: la stang'a, la drépt'a — in 2 timpi.

b) *Aplicarea sêu indoirea bustului inainte* — Exercitiu partialu in 2 timpi:

Unu, apucandu marginea interna a bancei, cu aratatoriulu d'asupra, inclinandu usiurelu bustulu inainte si apropiindu pieptulu de tablea bancii. — Copii! esecuta misicarea.

Doi, ridicati-ve cu iutiéla in positiunea de plecare.

— Acelasi exercitiu pentru unu numeru determinatu de timpi, aratati cu o cadentia regulata, mai alesu cam usiurica.

c) *Aplicarea bustului indereptu.* — Exercitiu partialu in 2 timpi:

Unu, apucandu marginea interna a bancei, pentru mai multa sigurantia se inclina incitinelu bustulu indereptu, pe catu e posibilu.

Doi, ridicati-ve cu iutiéla in positiunea de plecare.

— Acelasi exercitiu pentru unu numeru datu de timpi, cadentati de invetiatoriu.

NB. Acestu exercitiu, facutu intre banci, cere cea mai mare precautiune; spre a se evita dar', cá scolarii se-si lovésca céfa de banc'a posterióra, e necesariu, cá ea se fie destulu de de parte de cea anterióra. — Intre o banca si alta se se afle unu spatiu minimu de 30 pana la 40 centimetri. — Candu elevii sunt siguri, ca nu se voru lovi de spate, ei potu indoí bustulu indereptu fiindu in picióre printre banci purtandu braciele cu palmele contra cópseloru.

Exercitiulu se póte face chiar cu scolarii asiediati in banci, cu manile pe marginea interna a bancei, sêu cu braciele in positiunea secunda, dar' totu-déun'a cu cea mai mare prudentia.

(Va urmá).

Dispositiuni pentru invetiamentulu intuitivu.

4. Pelari'a.

Ce este ea? Unu feliu de acoperementu alu capului. Alte acoperemente: caciul'a, caiti'a = (cépti'a), coifulu, turbanulu, corón'a.

Partile: chichi'a (fundulu, paretii), pén'a, petéu'a, tivitur'a, captusiél'a, pielea de sudori.

Colórea: négra, sura, alba, galbena, verde, pe-stritia.

Materi'a: peru, lana, metasa, paie, scórtia, postavu, panza, piele.

Scopulu: scutu contra caldurei si a frigului, contra plóiei, contra vatemarei (la soldati si pompieri). Podóba.

Facatoriulu: pelarieriu, impletitoriu, croitoriu.

Fellurile:

1. Dupa materia: de peru, de lana, de metasa, de paie, de scórtia, de postavu, de panza, de piele.

2. Dupa secsuri si etati: pelarii barbatesci si muieresci, de copii si de copile.

3. Dupa chemari: pelarii tieranesci, popesci, domnesci (de cocisi, de venatori, de matrozi etc.)

4. Dupa nationalitati: romanesci, unguresci, sasesci etc.

5. Dupa forma: nalte, scunde; ascutite, late; mari, mici.

6. Dupa structura: moi, tari, netede, peróse (flocóse).

Ce se póte face cu pelari'a? Se póte pune in capu, se póte luá din capu; se póte pune pe urechia, pe ochi, in céfa; se póte pune in cuiu, pe patu, in pomu; se póte salutá cu ea; se póte aruncá si prinde; se póte suflá in focu, bea apa, prinde fluturi cu ea. Ce se faca, ce nu?

Ce se póte intemplá cu pelari'a? se póte udá, manjí, invechí, turtí, indoí, petá, rupe, ineretí.

Reguli: a o tiené curata, a o peria, a o crutiá, a salutá frumosu cu ea; a nu o manjí, a nu o indoí, a nu siedé pe ea, a nu o aruncá, a nu o stricá, — nici pe a ta, nici pe a altuia.

5. Datoriile unui scolariu.

1. Pana a nu plecá la scóla: a se sculá la timpu, a sarí indata din patu, a se spalá si pieptaná, a dice rugaciuni, a se imbracá, a-si pune in rendu pén'a, cerus'a, stilulu, a-si revedé inca odata teme-le facute, a-si dice inca odata lectiunile, a-si pachetá tóte lucrurile trebuítore, a

dejuná, a-si face lips'a, a-si luá remasu bunu.

2. **Pe cale la scóla:** a tiené calea (a nu stá nicairi gura cascata), a nu face larma, a salutá cunoscutii — cum? amicabilu, tare, respicatu; cum diminéti'a? la amédi? sér'a? a fi cu luare aminte la cara, carutie, cai etc., a nu sumutiá canii, a incungiurá belti, tina etc, a nu luá siantiurile de-alungulu, a nu calcá néu'a (érn'a).
3. **Sosirea la scóla:** punctualu la ór'a statorita, a salutá frumosu — pre cine? invetiatoriu, conscolarii vecini; a-si asiediá peleri'a, haine etc, a se duce la locu, a se ocupá incetu — cu ce? cu a scie, a cetí, a calculá, a desemná, a memorisá. Ce se nu faca? larma, se nu sara preste banci, se nu ésa din banca, se nu conturbe pre nime etc.
4. **In timpul propunerei:** a stá dreptu, a nu priví in laturi, sén pe ferestri, a cautá la invetiatoriu, a bagá de séma, a tiené minte, a respunde — cum? tare, limpede, in diceri intregi; a nu inspirá (sioptí) nimerni ce se respunda; a nu tandalí timpul.
5. **Pe cale catra casa:** (a se vedé ad 2!)
6. **Acasa:** a-si face ocupatiunile séu lucrurile de scóla — cum? cu luare aminte, curatu — candu? de timpuriu, nu in momentulu din urma; a invetiá lectiunile — cum? bine, siguru — candu? la timpul seu.

Din Romani'a.

Regulamentu si Instructiuni pentru revisorii scolari de judetie.

(Fine).

Art. XXVII. Revisorii voru priveghiá bibliotecile si ori ce alte institute, precum musee, cabinete de istori'a naturala, de fisica. instrumente matematice si altele ce se afla pe la scólele primare, controlandu cu inventariulu in mana déca cartile din biblioteca se afla in fiantia, déca se pastréza in dulapuri inchise si sunt in stare buna, asemenea si déca obiectele instituteloru de cultura sunt ingrijite fara cea mai mica vetamare.

Art. XXVIII. Fiindu-cá unele scóle sunt dotate de catra persóne doritóre de instructiune cu legate, fondatiuni, séu venituri in bani, revisorii voru esaminá cu scrupulositate, cum si de catra cine se administréza acést'a dotatiune si déca veniturile se intrebuintiéza conformu vointiei donatoriloru pentru imbunatatirea si prosperarea scólei.

Art. XXIX. Una din datoriile principale ale revisoriloru este si revisuirea scóleloru private primare de ambe secse, atatu din comunele urbane, catu si rurale, fie aceste scóle internate séu externate. La acést'a operatiune voru procede, cerendu mai antaiu dela intreprindietorii de asemenea scóle autorizatiunea ministeriului instructiunei publice, de a deschide scóle. Dupa acést'a voru esaminá program'a scólei déca este conforma cu prescrierile legei instructiunei publice. Spre a se convinge de progresulu ce se face in aceste scóle nu se voru margini a ascultá proponimentele persóneloru didactice respective, ci voru esaminá si singuri pe scolari la materiile de invetiatura prescrise in programa. Nu mai puçina priveghiere voru avé revisorii si asupra localeloru scóleloru private, observandu cu luare aminte déca aceste locale sunt proprii pentru scóle, déca corespundu conditiuniloru didactice si igienice si déca se tienu in stare buna.

Art. XXX. Candu revisorii voru constatá ca scólele private functionéza in contra prescrieriloru legei instructiunei, cá nu facu progresu, cá localele alteréza sanitatea scolariiloru si ca in internate, mai cu séma nu sunt luate dispositiuni pentru garantarea moralitatiei, voru face observatiuni mai antaiu directoriloru cerendu indreptare, si déca la urmatórea revisiune va gasi aceiasi stare de lucruri, constatata mai dinainte, voru raportá ministeriulu instructiunei publice spre a luá mesurile necesare pentru inchiderea unoru asemenea scóle private, internate séu externate.

Art. XXXI. La fia carei luni a anului scolaru, revisorii voru adresá ministeriului instructiunei publice, raportulu detailatu despre rezultatulu revisuirei scóleloru publice si private din comunele urbane si rurale din judetiulu incredintiatu fia-caruia. In acestu raportu voru aretá in ordine scólele visitate, starea morala si materiala in care le-au gasitu, precum si mesurile luate pentru indreptarea defecteloru si lipseloru cari impedece functionarea loru in regula.

Art. XXXII. In timpul vacantiei cei mari dela finele anului scolaru, si anume la 1 Augustu, revisorii voru convocá la resiedinti'a loru pe toti invetiatorii rurali din judetiile respective, spre a tiené conferintie cu densii la o scóla publica din acelu orasiu. In aceste conferintie, care voru tiené 15 dile, revisorii se voru ocupá cu invetiatorii cate 5 óre pe di, vorbindu-le si esaminandu-i si pe densii, chestiuni de pedagogie didactica si metodica, despre modulu de a conduce scól'a, despre disciplin'a scolariiloru si despre

ori-ce atinge de aprópe progresulu si prosperitatea scólei.

Art. XXXIII. Devenindu o scóla vacanta prin decesulu, destituirea séu demisionarea invetiatorului séu institutorului, revisorii, fara cea mai mica intarziere, voru recomandá unu suplinitoriu cu titlurile cuvenite pana la ocuparea ei dupa prescriptiunile legeri instructiunei, prin concursu, esamenu séu in altu modu proveditu in lege.

Art. XXXIV. Prin escursiunile loru in tóta intinderea judetiului, si prin imediatulu loru contactu cu invetiatorii rurali, avendu ocaziune de a aduce unu servitiu imensu cultureri publice, revisorii se voru ocupá si cu o lucrare de meritu particularu, adunendu prin concursulu invetiatoriloru notitie archeologice, istorice si literare, geografice, etnografice si statistice asupra judetiiloru respective, pe cari, prin raportu specialu, le voru comunicá ministeriului.

Art. XXXV. In genere, revisorii cá unii cari sunt chiepati de guvern a priveghiá cá instructiunea publica primara, urbana si rurala, se-si implinesca scopulu seu salutaru, voru puté luá singuri initiativa de a comunicá ministeriului instructiunei publice, observatiunile atatu ale loru proprii catu si ale invetiatoriloru si institutoriloru, trase din esperientia si practica asupra programei de studii, asupra cartiloru didactice in usulu scóleloru primare si preste totu asupra tuturoru cestiuniloru atingátore de instructiunea publica, facendu insusi propuneri de ameliorare pentru a se obtiené mai mare progresu si mai multa prosperitate cu invetiamentulu publicu.

Art. XXXVI. La finele anului scolaru, revisorii voru face ministeriului instructiunei publice unu raportu generalu, insotitu de unu tablou statisticu cu rubrice, in care voru aretá misicarea tuturoru scóleloru urbane si rurale din judetiile respective. In acestu tablou voru trece la rubricile respective numele comunei, numele invetiatorului séu institutorului, etatea, starea civila, casatoritu séu nu, clasificatiunea lui, numerulu scolariloru cari au frecuentatu clasele, cati sau promovatu dintr'o clasa in alta, cati au absolvitu si au primitu atestate. Rubric'a din urma este destinata pentru diferite observatiuni ce se potu face atatu in privintia scolariloru catu si a invetiatoriloru séu institutoriloru.

Art. XXXVII. In casu candu ministeriulu instructiunei publice, in ori-ce modu, s'ar' incredintiá ca vre-unu revisoriu, uitandu-si importantia misiunei ce i-s'a incredintiatu, s'ar' abate din datoriile ce 'i sunt impuse prin lege si regulamentulu de facia si in ori-ce chipu ar' calcá demnitatea caracterului seu, ministeriulu, dupa gravitatea culpei, 'i va dá mai antaiu unu avertismentu pentru a dou'a óra 'i se va retiené jumetate din onorariu, ér' pentru a trei'a óra se va distitui.

Art. XXXVIII. Sub numirea de invetiatori si institutori se cuprindu si invetiátorele si institutórele scóleloru de fete.

Art. XXXIX. Ori-ce dispositiuni anterióre sunt si remanu abrogate.

Societatea „Corpulu didacticu“ din Romani'a.

I.

Bucuresci, 14 Martie 1879.

Societatea „Corpulu didacticu“ Bucuresei Nr. 12.

Domnule Ministru!

Asociarea corpului profesoralu din Tiéra, aspiratiune meritorie si unanima a generatiunelor din ultimele decenii, a devenitu unu faptu implinitu. Societatea didactica s'a constituitu, Statutele ei, s'au elaboratu, aprobatu si póta numeróse semnaturi, consiliulu de administratiune s'a alesu si functionéza.

Noua institutiune tintesce la lumina, desvoltarea si buna-starea profesoriloru de tóte gradele. — Fara a ne face inse illusiuni, inceputulu este dificilu si cu tóte silintiele initiativei private, congregatiunea didactica n'ar' puté traduce in faptu, scopulu ce-si propune, déca n'ar' intalni din partea Guvernului, concursulu bine-voitoriu alu autoritatiei lui.

In adeveru chiar, dia prim'a privire a statuteloru, dupa cari am onórea a anescá aci unu esemplariu, reiese ca societatea nu a' puté functioná cu succesu déca nu ar' avé insusirile unei individualitati proprii, déca nu s'ar' bucurá de atributele unei persóne morale; activitatea sa, prin urmare este subordinata recunóscerei si autorizari ei ce onor. Guvernu i-ar' acordá.

Interpretu alu dorintiei manifestate de consiliulu de administratiune alu Corpului didacticu, subsemnatulu are onórea de a aduce la cunoscentia D-v. cele ce precedu si a ve rugá, Domnule Ministru, se bine-voiti a supune la inalt'a aprobare a M. S. Regale Domnulu, recunóscerea acestei institutiuni didactice si autorizarea oficiala a functionarei ei.

Deplinu convinsu, Domnule Ministru, de bine-voitoriulu sprijinu ce ne veti acordá am onórea a ve asigurá despre inalt'a consideratiune ce ve portu.

Presiedintele:

C. Bosianu.

Secretariulu:

N. Kirilovu.

II.

Bucuresci, 5 Juniu 1879.

Ministeriulu cultelor si alu instructiunei publice.

Divisiunea scóleloru. Nr. 6199.

Domnulu meu!

In urm'a raportului acestui Ministeriu Nr. 6075 din 2 curentu, aprobandu-se si de M. S. Regala Domnulu, statutele Societatiei „Corpulu didacticu“ din Romani'a, inaintate de D-v. Ministeriulu prin adres'a Nr. 12, cu simple modificari, si anume: omiterea al. a si d dela art. III, a frasei „si aceloru nedreptatiti de autoritatea centrala“ dela al. h si suprimarea intregului art. XXII, subsemnatulu, are onórea a ve face cunoscutu de acést'a spre regul'a acelei Societati, incunoscitiendu-ve in acela-si timpu, cá in curendu va aparé si prin „Monitorulu Oficialu“ aceste statute in intregulu loru.

Primitu, Domnulu meu, distins'a mea consideratiune.

Ministru, G. CANTILLI.

Sefulu Divisiei: G. Mano.

D-lui Presiedinte alu Societatiei „Corpulu didacticu“ din Romani'a.

III.

Ministeriulu cultelor si instructiunei publice.

CAROLU I.

Prin grati'a lui Dumnedieu si vointi'a nationala, Domnu alu Romániloru,

La toti de facia si viitori, sanetate!

Asupra raportului ministrului nostru secretariu de Statu la despartimentulu culteloru si instructiunei publice, sub Nr. 6075;

Vediendu jurnalulu consiliului de ministrii Nr. 2. din 31 Maiu trecut, prin care incuviintieza proiectulu de statute intocmitu de catra corpulu didacticu din tiéra, dupa cum are a functioná institutiunea corpului didacticu.

Am decretatu si decretamu ce urméza:

Art. I. Jurnalulu consiliului de ministrii, citatu mai susu, este aprobatu si de noi.

Statutele

Societatii „Corpulu didacticu“ din Romani'a.

Titlulu I.

Numele, durat'a, resiedinti'a si scopulu societatiei.

Art. 1. Se constitue o societate compusa din toti membrii invetiamentului din Romani'a, sub numirea de „Corpulu didacticu“.

Art. 2. Durat'a societatiei este ilimitata. Resiedinti'a ei se ficséza in Bucuresci.

Art. 3. Scopulu societatiei este de:

a) A stringe relatiunile dintre diversii membrii ai corpului didacticu.

b) A lucrá pentru desvoltarea invetiamentului, basatu pe legiuri conforme cerintieloru societatiei romane.

c) A imbunatatí producerile didactice si a stimulé activitatea in tóte ramurile de invetiamentu.

d) A staruí ca, alaturi cu meliorarea positiunei invetiatorilor, se se esereite o priveghiere mai eficace asupra corpului didacticu.

e) A staruí se se indiestreze scólele publice cu materialulu didacticu necesaru unei adeverate culturi si se se realizeze infintierea unoru locale speciale, conforme cerintieloru igienice si didactice.

f) A formá, prin contributiuni si donatiuni, unu fondu care se serve pentru intretinerea membriloru fara mijlóce, catu si a familieloru lor.

g) A ingiji de funerariile membriloru ei lipsiti de mijlócele necesari.

Titlulu II.

Mijlócele pentru atingerea scopului societatii.

Art. 4. Societatea 'si realiséza scopulu prin mijlócele urmatóre:

a) Prin discussiuni asupra tuturoru cestiuniloru privitóre la invetiamentu.

b) Prin disertatiuni si conferintie tienute asupra diferiteloru cestiuni de sciintia si de pedagogie.

c) Prin infintierea unui organu de publicitate, care se cuprinda lucrarile societatiei, dari de séma despre mersulu invetiamentului, disertatiunile si conferintiele tienute, cursurile séu articulele scientifice ale diferiteloru membrii din corpulu didacticu, in fine, ori ce lucrari folositóre séu de natura a protege lumina si desvoltarea nationala.

d) Prin contributiuni lunare platite de membrii societatiei in raportu cu onorariulu ce primescu.

e) Prin donatiuni.

f) Prin infintierea unui cabinetu de lectura pentru toti membrii invetiamentului.

Titlulu III.

Despre societari.

Art. 5. Societatea se compune, conformu art. 1, din toti membrii invetiamentului cari voru luá indatorirea de a se conformá presentului statutu. Indatorirea se considera luata prin subscrierea acestoru statute séu prin aderarea la dinsele.

Membrii se impartu in resiedinti (cei din capitala), si in corespondenti (cei din judetie).

Art. 6. Atatu membrii resiedinti catu si cei corespondenti au drepturi egale si se bucura de o potriua de tóte beneficiile societatiei.

Art. 7. Facu de dreptu parte din societate vechii profesori, cari au adusu servitii reale invetiamentului, dar' cari din diferite cause, sau retrasu séu au demisionatu.

Art. 8. Asemenea potu fi admisi, cá membrii onorari, dupa propunerea consiliului si prin votulu societatiei, persónele ce dorescu prosperitatea instructiunei, contribuindu la realisarea scopului societatii (si platindu o suma annuala de 50 lei minimum). Membrii onorari nu se potu bucurá de ajutórele materiale ale societatiei.

Art. 9. Ori-ce membru, care ar' incetá din functiunile sale, 'si va conservá titlulu de membru si tóte drepturile cu conditiunea de a-si continuá indeplinirea obligatiunile ce-i impune acést'a calitate.

Art. 10. Voru incetá de a face parte in societate:

I. Membrii resiedinti cari nu-si voru achitá cotisatiunea in timpu de trei luni, si corespondinti in timpu de siese luni.

II. Cei ce voru fi revocati din functiunile lor pentru abateri vedite dela datorii si constatate legalmente. Reintegrarea lor in invetiamentulu publicu le va dá dreptulu de a reintrá in societate.

III. Aceia cari, in urm'a demisiunei din functiunile lor, voru renuntí, printr'o comunicare adresata in scrisu presiedintelui consiliului, la titlurile si drepturile de membrii ai societatiei.

Art. 11. Stergerea membriloru se pronuncia in consiliulu administrativu, ratificandu-se si de adunarea generala. Societariulu aflu in acést'a positiune, nu va avea dreptu la nici o restituire de fonduri.

Art. 12. Ori-ce membru care va fi incetatu de a face parte din societate, nu va mai reintrá de catu cu conditiunea de a-si plati cotisatiunea din diu'a incetarei platei si pana la epoc'a inscrierei sale.

Titlulu IV.

Administratiunea societatiei.

Art. 13. Societatea se administréza de unu consiliu care o represinta legalmente in tóte circumstan-

țiile. Acestu consiliu, ale cărui funcțiuni sunt gratuite, e compus dintr'unu presedinte, unu casariu, unu bibliotecariu conservatoru, doi secretari si noue membrii, alesi cu majoritatea voturilor de adunarea generala si din tóte ramurile de invetiamentu.

Art. 14. Membrii consiliului sunt alesi pentru unu periodu de trei ani. Dupa expirarea acestui terminu potu fi realesi.

Art. 15. Consiliulu administrativu e convocat de presedinte odata pe luna. Póte fi inse convocat si extraordinariu ori de cate ori va fi necesitate.

Art. 16. Presedintele consiliului care e si alu societatiei, deschide si inchide sedintiele, derige debaterile, pune cestiunile la votu si proclama rezultatulu.

Art. 17. In absentia presedintelui, funcțiunile lui se indeplinescu de vice-presedinte. Presentia in consiliu a 8 membrii este neaparata pentru a se puté tiené sedintia.

Art. 18. Ori-ce decisiune se ia prin majoritate absoluta de voturi. In casu de paritate, votulu presedintelui preponderéza.

Art. 19. Presedintele face catra societate, intrunita la fie-care anu in adunare generala, o dare de séma asupra administrareii si situatiunei morale a institutiunei, asupra operatiuniloru consiliului si asupra verificareii scriptelor casariului.

Art. 20. Procesele verbale ale sedintielor consiliului si ale adunareii generale sunt redactate de secretari. Ele cuprindu resumatulu decisiuniloru luate si argumentelor produse, fie de consiliu, fie de adunarea generala. Secretarii tienu liste de membrii retrasi séu esclusi in cursulu anului si de tóte dispositiunile luate in interesulu societatiei. Procesele verbale ale adunareii generale se imprimu si se adreséza tuturor membriloru.

Art. 21. Unulu din secretari, impreuna cu bibliotecariulu conservatoriu, este depositariulu proceselor verbale si alu tuturor actelor ce emana dela societate si cari nu facu parte din dosarele casariului.

Titlulu V.

Adunarea generala.

Art. 22. Societatea se intrunescu in adunare generala odata pe anu, la 3 Julie. Ea se póte intrun; si extraordinariu, ori de cate ori va fi convocata de presedinte.

Afara de áceste adunari generale, membrii societatiei se intrunescu dupa anume convocari, pentru cestiuni relative la invetiamentu, chiar si in fie-care dumineca, déca se va crede necesariu. Aceste din urma sedintie se presiedu de catra unulu din membrii, alesu de adunare pentru fie-care sedintia.

Art. 23. Consiliulu de administratiune ingrijescu de cele trebuitóre pentru intrunirile adunareii. Presedintele, anuntiendu convocarile, publica si cestiunile de discutatu prin mai multe dinare, celu puçinu cu 10 dile mai inainte de intrunirea adunareii generale.

Art. 24. Sedintiele adunareii se tienu cu ori-ce numeru de membrii presenti, dupa indeplinirea prescriptiuniloru articolulu precedentu.

Art. 25. Membrii corespondenti neputendu asistá in persóna la adunarile generale, voru fi reprezentati prin delegati alesi de dinsii dintre membrii fie-cariu judetiu. Astfelu toti invetiatorii si invetiátórele din comunele unui districtu voru numi unu delegatu din invetiamentulu primaru-ruralu; institutorii si institutórele 'si voru alege unu reprezentantu din invetiamentulu primaru-urbanu; profesorii si profesórele voru numi asemenea unulu séu doi din invetiamentulu secundaru si superioru. Procesele verbale, constatandu alegerea delegatiloru, se adreséza imediatu presedintelui societatiei.

Totusi, dispositiunile mentionate nu impedeza pe nici unulu din membrii corespondenti ce s'ar' aflá in capitala, de a luá parte activa la adunarile societatiei in ori-ce timpu.

Art. 26. Afara de cestiunile puse la ordinea dilei, adunarea se va puté ocupá si cu propunerile venite din initiativ'a membriloru adunareii, privitóre la imbunatatirea instructiunei si la interesele societatiei.

Art. 27. Adunarea generala va numi o comisiune de sinulu ei, pentru a controlá operatiunile casariului, a-le constatá regularitatea si a verificá esactitatea compturiloru prezentate.

Adunarea generala se ocupa, intre altele si cu votarea bugetulu, alu carui proiectu i-se va presentá de consiliulu de administratiune.

Art. 28. Decisiunile adunareii generale se ianu cu majoritatea absoluta de voturi, afara de cele privitóre la modificarea acestoru statute.

Votarea se face prin scrutinu secretu, prin apelu nominalu si prin sculare si siedere.

Scrutinulu secretu se intrebuintéza la alegerea membriloru consiliului administrativu, a comisiuniloru si in genere ori candu va fi cestiune de persóne. Apelulu nominalu, ori candu se decide de adunare.

Titlulu VI.

Fondulu societatiei.

Art. 29. Fondulu societatiei se compune din:

a) Taxa de admitere, platita odata pentru totu déun'a de fie-care membru la intrarea s'a in societate, in urmatórea proportiune: 1 leu de fie-care invetiatoriu si invetiátóre din invetiamentulu primaru ruralu; 3 lei de fie-care invetiatoriu si invetiátóre din invetiamentulu primaru urbanu; 5 lei de fie-care profesoru si profesóra din invetiamentulu secundaru si 10 lei de fie-care profesoru din invetiamentulu superioru si de cei prevediuti la art. 7.

b) Cotisatiunea membriloru fixate la suma de lei 6 pe anu, pentru invetiatorii si invetiátórele din comunele rurale; 12 lei pe anu, pentru institutorii si institutórele din comunele urbane; 24 lei pe anu, pentru profesorii si profesórele invetiamentulu secundaru

si 36 lei pentru profesorii de invetiamentulu superioru si cei dela art. 7. Aceste sume se respundu pe fiecare trimestru anticipatu, putendu-se plati si mensualu séu anualminte.

c) Sumele versate la cas'a de membrii onorari.

d) Subventiunile ce se voru acordá societatiei de statu, judetie si comune.

e) Donatiuni si legaturi.

f) Produsul diuariului societatiei.

g) Procentele sumeloru capitalisate.

Art. 30. Casariulu societatiei, in garantia averei sale, primesce sumele versate din contributiuni séu sub ori-ce altu titlu, dandu celoru in dreptu chitantie dintr'unu registru cu marca, numerotatu, sinuruitu, sigilatu si parafatu de presedintele societatiei si contra-semnatu de unulu din secretari.

Art. 31. Casariulu nu póte efectuá nici o plata fara unu mandatu specialu semnatu de presedinte séu vice-presedinte si contra semnatu de unulu din secretari.

Art. 32. Casariulu nu póte tiené in cas'a societatiei decatu pana la sum'a de 2000 lei. Escendentulu se va intrebuintiá in cumperare de efecte publice, dupa decisiunea consiliului de administratiune.

Art. 33. Unu regulamentu specialu va prevedé mai pre largu atributiunile si obligatiunile casariului, precum si modulu tienerei comptabilitatiei.

Art. 34. Bibliotecariulu conservatoriu este obligatu a tiené unu inventaru de tóta averea societatiei, a priveghiá conservarea dotei, cum si ameliorarea si sporirea ei, in vedere cu scopulu societatiei si cu bugetulu anualu. Elu arata consiliului de administratiune lipsurile existente si reparatiunile ce trebue facute.

In fine, ingrijesce de cabinetulu de lectura alu societatiei si de colectiunea diuareloru, fiindu respunditoriu cu averea s'a pentru perderile séu daunele ocaionate prin neprevedere séu neingrijire.

Titlulu VII.

Ajutóre.

Art. 35. Societatea acórda ajutóre membriloru ei, dupa mijlócele de cari dispune si fara a puté se tréca preste sum'a venituriloru anuale.

Art. 36. Membrulu, nevoitu a recurge la ajutorulu societatiei, trebú se faca cunoscutu situatiunea sa consiliului de administratiunea spre a se pute face necesare de ajutorare.

Art. 37. Nici unu membru nu se póte bucurá de ajutórele societatiei decatu numai dupa 5 ani dela intrarea in societate si numai déca 'si va fi platitu regulatu misele in timpulu acestoru 5 ani consecutivi.

Art. 38. In aceste conditiuni societatea va puté, déca mijlócele i voru permite, se acórde ajutóre:

1) Membriloru pe cari etatea séu infirmitatile i-ar' impedecá dela exercitiulu functiunei.

2) Vedueloru acestoru membrii.

3) Orfaniloru minori ai membriloru.

Ajutoriulu acórdatu minoriloru se va dá sub liberare de cuitantia in primirea mamei séu tutorului. Societatea va solicitá, déca va crede necesariu, admiterea gratuita a acestoru orfani in scólele publice cu internate, candu va fi cu putintia.

Art. 39. Cererile de ajutoriu se facu de cei interesati séu de o a treia persóna in numele loru. Ele se voru adresá directu presedintelui, care le va transmite membrulu delegatu, din locul unde domiciliéza reclamantulu, spre a se luá avisulu membriloru corespondenti din localitate.

Art. 40. Conformu invitarei presedintelui societatiei, delegatulu comunei séu judetiului va intruni pe membrii respectivi, le va supune casulu si voru incheiá unu procesu verbalu, subscrisu de toti membrii presenti, pe care 'lu va tramite imediatu presedintelui societatiei.

Art. 41. In casuri urgente, si déca avisulu e favorabilu cererei, se va acordá, cá ajutoriu provisoriu, sum'a ce se va crede necesara, espediendu-se fara intardicre de casariulu societatiei membrulu delegatu care o va remite celui in dreptu, sub luarea unei cuitantie, ce se va inaintá societatiei.

Titlulu VIII.

Dispositiuni generale si transitóre.

Art. 42. Societatea se va considerá constituita indata ce va numerá 50 de membrii. Dispositiunile acestoru statute se voru pune in lucrare din diu'a votarei loru de adunarea generala a societatiei.

Art. 43. Statutele nu voru puté fi modificate decatu in adunarea generala, si candu acést'a s'ar' reclamá de doue treimi ale membriloru presenti, fara a se atinge inse intru nimiculu scopulu infintiarei societatiei.

Propunerea de modificarea celoru-lalte articole, cari nu privescu scopulu institutiunei, va trebú prezentata adunarei generale séu sustienuta de celu pucinu 25 membrii.

Art. 44. Pentru realisarea celoru prevediute la art. 2, liter'a e, societatea se va impartí in sectiuni, pe specialitati.

Art. 45. In casu de disolutiune a societatiei, prin fortia majora séu lipsa de membrii, ori prin abatare dela scopulu ei, consiliulu administrativu, lichidandu activulu societatiei si publicandu prin diuare bilantiulu ultimei situatiuni a casei, va inapoiá tuturoru societatiloru in dreptu, séu urmasiloru loru, partea cuvenita din capitalurile (loru) depuse, dimpreuna cu dobandile ce voru fi produsu. Sumele ce nu se voru puté restitui, lipsindu cei in dreptu a-le primí, se voru daruí biblioteceloru publice.

Aceste statute s'au discutatú si votatu de adunarea generala, in siedintiele dela 5, 12, 19, 26 Novembre, 10 si 24 Decembre 1878.

Art. 2 si celu din urma. — Ministru nostru se-

cretariu de statu la departamentul cultelor si instructiunii publice este insarcinatu cu aducerea la indeplinire a prezentului decretu.

Datu in Bucuresci, la 6 Junie 1879.

Carolu.

Ministru secretariu de Statu la departamentul
cultelor si instructiunii publice,

G. Cantilli.

Nr. 1283.

Alineatele

si articolele din statute, votate de adunarea generala si neaprobrate de guvern.

Art. III. din alin. a) A proteje scólele in contra ori-carei mesuri vatemátore, ce li s'ar' aduce.

d) A ficsá obligatiunile si a aপরá drepturile invetiatorilor de tóte categoriile, spre a le face in societate o positiune démna de misiunea, ce li-s'a incredintiati.

h, in fine). . si a celoru nedreptatiti de autoritatea centrala.

Art. XXII Pentru indeplinirea prescrieriloru dela art. III., consiliulu de administratiune, prin membrii delegati ai societatiei, va luá cunoscintia despre starea si mersulu scóleloru din tóte comunele si judetiile tierei, precum si despre conditiunile ce atingu personalu pe fie-care membru din corpulu didacticu.

Spre acestu scopu, membri delegati voru tramite consiliulu administrativu, la finea fie-carei luni si de mai multe ori pe luna, déca trebuintia va cere, relatiuni despre starea scóleloru si a personalulu respectivu.

IV.

Consiliulu de administratiune

alu societatiei „Corpulu didacticu“ 1879.

Presiedinte: d-nulu **Constantinu Bosianu**. Vice-presiedinte: d-nulu **Generalu C. Davila**. Membrii: domnii **Aureliann P. S., Haretu S., Herescu Z., Laurianu Dem Aug, Popoviciu G., Severinu Dr., Slaicariu B., Stefanescu Th., Theodorescu G. Dem.** Casariu: d-nulu **Troteanu C.** Secretariu: d-nulu **Kirilovu N.** Conservatoru: d-nulu **Joaninu Chr.**

V.

Circulara

catra toti domnii directori ai instituteloru publice de instructiune din tíera.

Domnule Directoru!

Prin iniatiava mai multoru barbati, inspirati de simtiemintele cele mai meritóre pentru scóla, s'a constituitu, dupa mai multe incercari si staruintie, societatea „Corpulu didacticu din Romani'a.“

Dupa ce statutele acestei institutiuni sau elaboratu de adunarea generala a membriloru cu resiedinti'a in capitala, consiliulu de administratiune a socilitatu dela guvern, prin d-nulu ministru alu instructiunii publice, recunóscerea societatiei si aprobarea statuteloru ei. Onor. guvern, convinsu de buna séma, de trebuintiele si folósele unei asemeni institutiuni, a primitu cu buna-vointia cererea nóstra si

prin inaltulu decretu sub Nr. 1283/79, societatea „Corpulu didacticu din Romani'a“ a fostu recunoscuta si statutele ei publicate prin „Monitorulu oficialu“, Nr. 132.

Nu ne propunemu a analisá aci actulu constitutivu alu societatiei, nici a semnalá rolulu importantu ce „Corpulu didacticu“ este chiebatu a dobandi si pastrá in tíera: dispositiunile formulate in primele articole din statute sunt oper'a unoru barbati de anima si de sciintia, cari dorescu ca literatur'a, sciintiele, artele se intre pe calea adeveratei desvoltari; ca impreuna cu dinsele, invetiatorii de tóte gradele, se posiéda luminele, se castíge prestigiulu, de care se bucura semenii loru in tierile vecine, la natiunile surori.

Avemu trebuintia inse, in momentul intrarei nóstre in activitate, a ve face cunoscutu cu precisiune si in tóta intinderea, misiunea incredintiata „Corpului didacticu“ si silintiele ce societatea este in dreptu a asteptá, a reclamá, dela fie-care din membrii sei.

Esperienti'a imprejurariloru, prin cari trecem, ne aréta ca sunt inca multe de facutu in tíera in ceea-ce privesce instructiunea in genere. Nu s'a indeplinitu totu ce se puté face pentru educatiunea Romaniloru, cu totii o scimú; nu s'a asiguratú bunulu traiu alu profesoriloru, cari, dela celu d'intaiu pana la celu din urma, nu sunt respátiti proportionalu cu serviciile ce li-se reclama: putemu, din nefericire, afirmá si noi ca se face o nedreptate si o imprudintia cu dinsi: nedreptate, cáci nu li-se ofera ecuivalentulu sacrificieloru ce facu; imprudintia, cáci sunt siliti, cei mai multi dintre profesori, a-si cautá recourse in lucrari straine de profesiunea loru. Dar' chiar acést'a situatiune trebuie se ne indemne a ne felicitá de ceea-ce s'a realizatu si se ne incuragieze a ne indoi activitatea spre a pasi cu zelu pe calea ameliorariloru si a progresulu.

Trebuie se ne desobicinuimu a pretinde si acceptá tóte reformele si imbunatatirile dela guverne si a nu créa decatu pré pucinu, aprópe nimicu, prin iniatiava privata. Trebuie se pledamu cu totii caus'a instructiunii si a educatiunei inaintea cetatieniloru; se ne facemu propagatorii mesuriloru intielepte si progresite printre notabili localitati; se respandimu idei sanetóse, in materi'a de instructiune, printre populatiune; se stimulamú pe contribuabili si se-i facemu se intieléga cá economi'a pentru instructiune este perdere si risipa, ca totu ce cheltuesce pentru dinsa este unu capitalu securu si cu folosu intrebuintiatu.

Nu este de ajunsu cá invetiatorii de tóte gradele se posiéda cunoscintiele profesiunei loru: ei trebuie se devina nesce barbati zelosi si luminati, capabili a misicá, prin a loru influintia, tóte fortiele intelectuale ale localitatii, unde functionédia in favórea invetiamentulu. Acést'a este chiebatu pe viitoriu a membriloru corpului didacticu.

Sarcin'a este grea, într'adeveru, domnule directoru, dar' se lucrăm cu barbatie: nimicu nu se pôte realisá fara sacrificii; si apoi, reflexiunea amara asupra timpului perdutu nu este dinsa unu stimulentu puternicu spre a ne pune la lucru?

Nu prin legi, nu prin intimidari, ori prin puterile publice, se va exercitá influinti'a nóstra pentru progresulu morálu alu cetatieniloru si alu invetiatoriloru: ci prin educatiune, prin iubire si inteligintia. Pentru acést'a va fi necesariu cu membrii societátei nóstre se se concertéze unii cu altii, cá spiritulu de disciplina de unitate de vederi, de respundere se se latiesca si se se mantiena intre dinsi. Cum am puté realisá acést'a, déca nu prin intrunirea tuturor invetiatoriloru într'unu singuru corpu, cá într'unu vastu consiliu. Ca si pentru celelalte profesiuni, „*unu asemenea consiliu va exercitá, fara prejudetiulu legiloru si reglementeloru in vigóre, o influintia considerabila pentru protectiunea intereselor colective si individuale ale profesoriloru.*“ Lipsei de emulatiune si de unire, izolarii aprópe complete, in care traiescu actualminte diversele clase ale invetiatoriloru, societatea 'si propune a substituí utile si facunde relatiuni de confratie. Numai astfelu se voru eliminá dificultatile, cari despartu pe membrii instructiunei, unii de altii; numai pe acést'a cale se va mari influinti'a, securitatea si demnitatea loru; astfelu, in definitivu, *institutele publice de instructiune 'si voru puté créa o viétia proprie, o istorie, unu renume, o traditiune a loru.*

Practicarea statutelor reclama, negresitu din partea fia-carui membru, unu adaosu de munca si sacrificii; dar' sunt convinsu, domnule directoru, cá in momentul de facia, candu necesitatea afaceriloru, diversitatea pretensiuniloru si greutatea impregiariloru provóca concursulu luminelor si sacrificieloru tuturoru, membrii invetiamentulu, — acesti agenti directi ai perfectiunii morale si materiale a poporulu, nu voru stá indiferinti.

Éta, domnule directoru, vederile nóstre asupra misiunei in viitoriu a „Corpulu didacticu.“

Remane acum a dobendi, pentru cá societatea se póta intrá cu succesu in activitate, aderarea domniei-vóstre si a colegiloru domniei-vóstre la statute, din care am onórea a ve tramite..... esemplare. Resultatulu mijlocirei, ce veti bine-voí a exercitá in numele nostru, 'lu veti consemná in alaturat'a lista de prenumerare, pe care ve rugamu a ne o inapoiá, conformu indicatiuniloru notate într'ins'a.

In acceptarea respunsulu domniei-vóstre asupra celoru ce precedu, ve rugamu domnule directoru, se bine-voiti a primí expresiunea simtiemintelor inaltei nóstre consideratiuni.

Presedintele:
C. Bosianu.

Secretariulu:
N. Kirilovu.

Bibliografi'a

Cursu elementaru de literatura. Notiuni de logica, stilistica, retorica, cum si o colectiune de bucati si fragmente din scriitorii secoliloru XVI, XVII, XVIII si XIX, alfabetulu si ortografi'a cirilica, pentru usulu scóleloru secundare de baiati si de fete, alu scóleloru normale si comerciale, precum si pentru studiulu privatu. Cu 50 modele, 115 dispositiuni si mai multe teme de lucratu. De I. Manliu, profesor. Bucuresci. 1881. Pretiulu 5 lei noi. 36 cóle.

Prin publicarea acestui „Cursu elementaru de literatura“, Domnulu Manliu si-a adausu unu nou titlu la recunoscinti'a invetiatoriloru romani. Dela D-lu Manliu avem de mai inainte:

1. Gramatic'a romana, partea etimologica (80 bani), partea sintactica cu unu adaosu: Notiuni de stilu si de compositiuni pentru clasele primare. (1 leu).

2. Cursu elementaru si gradatu de compositiuni si de stilu, pentru clasele secundare. (2 lei 50 bani).

Acum „Cursulu elementaru de literatura.“ Ne mai lipsesce unu „Cursu de istori'a literaturii;“ atunci invetiatorii nostri voru avé din péna D-lui Manliu tóte manualele de lipsa spre a invetiá si tractá limba romana. Cu adeveratu, D-lu Manliu merita tóta recunoscinti'a nóstra, si ar' fi de doritu, cá manualele sale se se gasésca pe més'a fia-caruia invetiatoriu romanu.

Din parte-ne le recomandamu din convingere tuturoru invetiatoriloru nostri din Austro-Ungaria, cari voru gasi in cartile D-lui Manliu o limba adeveratu romanésca. Spre incheiare vomu reproduce aici in extractu tabl'a de materii, pentru cá onorabili lectori se scie, ce le ofere D-lu Manliu in recent'a sa publicatiune.

Principii de logica: notiunea, judecat'a, si-logismulu, demonstrarea.

Partea teoretica: stilistic'a generala; tem'a, inventiunea, dispositiunea, elocutiunea, tropii, figurile, stilulu.

Partea practica: I. Pros'a istorica: descriptiunea, biografi'a, caracterulu, paralel'a, naratiunea, contemplatiunea. II. Pros'a filosofica: disertatiunea; dispositiuni séu planuri. (115). III. Pros'a oratorica (retoric'a): A. Inventiunea: despre probe, pasiuni, moravuri. B. Dispositiunea discursulu: exordiulu, confirmatiunea. C. Elocutiunea: improvisatiunea, actiunea, vocea etc. pronunsiunea, gestulu, expresiunea fisionomie, atitudinea corpulu, miscarea braciiloru, memori'a, modulu de a invetiá unu discursu, discursulu de genulu demonstrativu, deliberativu, judeciaru.

Adausu: bucati si fragmente din scrietorii secoliloru 16 - 19.